

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/52/2017
Identifikačné číslo spisu:	1108224729
Dátum vydania rozhodnutia:	25.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1108224729.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobkyne Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpenej TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, v mene ktorej koná ako konateľ advokát Mgr. Tomáš Kušnir, proti žalovaným 1/ K. O., narodenej XX. júla XXXX, bývajúcej v F., N., 2/ T. O., narodenému XX. Y. XXXX, bývajúcemu v F., N., obaja zastúpení Mgr. Martinom Černákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Zochova 5, o zaplatenie 2.790,91 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 11C/113/2008, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. septembra 2015 sp. zn. 6Co/478/2013, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. mája 2013 č. k. 11C/113/2008-283 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 2.790,91 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.790,91 eura od 31. júla 2006 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 26. septembra 2005 zavinil žalovaný 2/ ako vodič motorového vozidla (zodpovedný podľa § 420 Občianskeho zákonníka), ktorého držiteľkou bola žalovaná 1/ (zodpovedná podľa § 427 Občianskeho zákonníka), dopravnú nehodu, pri ktorej bola spôsobená škoda na motocykli poškodenej X. H.. V deň dopravnej nehody žalovaná 1/ nemala uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s jej tvrdením, že poisťný vzťah nezanikol 22. júna 2005, keďže poisťné bolo riadne platené v zníženej sume z dôvodu uplatnenia zamestnaneckej zľavy, lebo táto žalovanou 1/ tvrdená skutočnosť výsledkami vykonaného dokazovania nebola preukázaná. Z dôvodu vzniku škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti, žalobkyňa uhradila škodu vzniknutú poškodenej z poisťného garančného fondu. Uhradením škody vzniklo žalobkyni právo na náhradu toho, čo plnila v zmysle § 24 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom

poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 381/2001 Z. z.). Súd prvej inštancie preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

2. O odvolaní žalovaných rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 7. septembra 2015 sp. zn. 6Co/478/2013 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o trovách odvolacieho konania. Stotožnil sa so súdom prvej inštancie, že žalovaná 1/ bola povinná platiť poistné v plnej výške, pretože nebolo preukázané uplatnenie zamestnaneckej prémie oprávňujúcej uhradiť poistné v zníženej sume. Nezaplatením poistného v predpísanej výške zanikol poistný vzťah 22. júna 2005 a ku dňu dopravnej nehody nebolo motorové vozidlo poistené. Žalobkyni vznikla povinnosť poskytnúť z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu podľa § 24 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z. Jeho poskytnutím vzniklo žalobkyni právo proti tomu, kto za škodu zodpovedá na náhradu toho, čo za neho plnila. Rozsudok súdu prvej inštancie preto ako vecne správny potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní dovolanie. Navrhli zrušenie rozsudku odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnili odňatím možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (zákona č. 99/1963 Zb., ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“) a dovolacím dôvodom uvedeným v § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. Podľa žalovaných odvolací súd pochybil, keď nenapravil nesprávny postup súdu prvej inštancie pri vykonávaní listinných dôkazov. Poukázali na skutočnosť, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku síce cituje dôkazy, z ktorých vychádzal, ale žiadny z nich nevykonával spôsobom zodpovedajúcim § 129 ods. 1 O. s. p., o čom svedčia aj jednotlivé zápisnice z pojednávania. Týmto nesprávnym postupom, ktorý nebol odvolacím súdom napravený, im odňal možnosť konať pred súdom.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovaných uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne. Bola toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal v súlade so zákonom všetky navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Nemohlo preto na základe žalovanými uvádzaných skutočností dôjsť k ich odňatiu možnosti konať pred súdom. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných odmietol.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

6. Najvyšší súd ako súd funkčne príslušný (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas na to oprávnenými subjektami, zastúpenými advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a dospel k záveru, že dovolanie žalovaných je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal.

8. Podľa § 238 O. s. p. dovolanie bolo prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (odsek 1). Dovolanie bolo prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (odsek 2) a napokon tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak šlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (odsek 3).

9. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

10. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p., ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

11. Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a) až e) a g) O. s. p. žalovaní nenamietali a ich existenciu po preskúmaní veci nezistil ani dovolací súd.

12. Žalovaní v dovolaní tvrdili, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 ods. 1 písm. f) O. s. p.] tým, že odvolací súd nenapravil pochybenie súdu prvej inštancie, ktorý dôkaz listinami nevykonal v súlade s § 129 ods. 1 O. s. p.

13. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. sa rozumel postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu).

14. Podľa § 129 ods. 1 O. s. p. platilo, že dôkaz listinou sa vykonal tak, že predseda senátu, alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečítal alebo oboznámil jej obsah; to neplatilo ak súd vo veci nenariadil pojednávanie.

15. Občiansky súdny poriadok upravoval vykonanie dôkazu listinou dvoma možnými spôsobmi a to prečítaním listiny alebo jej časti alebo oznámením jej obsahu. Spôsob vykonania dôkazu musí vyplývať zo zápisnice o pojednávaní, a to buď, že bola prečítaná určitá presne označená listina (alebo jej presne označená časť), alebo musí zo zápisnice vyplývať, že predseda senátu alebo samosudca oznámil jej podstatný obsah. Vykonávanie dôkazu celým spisom súhrnne nie je správne.

16. O tom, ako v určitej veci prebiehalo konanie, si môže urobiť dovolací súd obraz len zo spisu;

konkrétne o priebehu pojednávania môže usudzovať zo zápisnice o pojednávaní. Z obsahu zápisníc o pojednávaní pred súdom prvej inštancie z 23. mája 2009 (č. l. 40 spisu), z 5. decembra 2012 (č. l. 249 spisu) a z 13. mája 2013 (č. l. 278 spisu) vyplýva, že súd účastníkov oboznámil s obsahom spisu, že účastníkov oboznámil s obsahom poistného spisu, že účastníkov oboznamuje s dokladmi zaslanými žalobkyňou, odstúpením od zmluvy o obchodnom zastúpení a zmluvy o obchodnom zastúpení pri sprostredkovaní poistenia. Súd prvej inštancie teda nevykonával dôkaz listinami sčasti v súlade s § 129 ods. 1 O. s. p. Dovolací súd však zdôrazňuje, že v takomto prípade nešlo o vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., ale o tzv. inú vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (porovnaj rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 6 Cdo 418/2013, 3 Cdo 169/2010, 7 Cdo 157/2011). Táto vada bola síce relevantným dovolacím dôvodom [§ 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.], avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p.) nezakladala (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Dovolací súd nemohol preto na túto vadu pre neprípustnosť dovolania prihliadnuť.

17. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 O. s. p., a neboli zistené ani podmienky prípustnosti podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaných ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c) C. s. p. bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

18. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobkyni úspešnej v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalovaným zaplatiť náhradu týchto trov spoločne a nerozdielne s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

19. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.